GDPR in de huisartsenpraktijk: haalbaarheid onder de loep.

Haio: PLETINCX Mira , V.U.B.
Promotor: DEVROEY Dirk , V.U.B.
Praktijkopleider: LAMBRECHT Sophie , LORIES Marlies , Tassignon Kristel , VERHAEVERBEKE Ilse

Context: Zorgverleners komen op dagelijkse basis in contact met bijzonder privacygevoelige gegevens van patiënten. Sinds 25 mei 2018 is in de Europese Unie de veelbesproken GDPR of 'Algemene Verordening Gegevensbescherming' (AVG) van kracht. Initieel werd er bij verscheidene zorginstellingen gevreesd dat dit zou zorgen voor een verhoging in administratieve belasting. Bij het begin van de eerste golf van COVID-19 bleek dat nog meer administratieve taken op de schouders van de (huis)arts terechtkwamen.

Onderzoeksvraag: 1. Hoe wordt de GDPR sinds de invoering ervan in mei 2018 toegepast door Nederlandstalige huisartsen en HAIO's werkzaam in Vlaanderen en Brussel volgens geslacht, leeftijd, ligging praktijk, afstudeerniveau (HAIO/huisarts) en praktijktype inzake het treffen van maatregelen, communicatie met andere zorgverleners, bewaring van documenten, zelfinschatting door artsen en datalekken? 2a. Hoe zinvol ervaren Nederlandstalige huisartsen en HAIO's werkzaam in Vlaanderen en Brussel de GDPR in verhouding tot de administratieve belasting? 2b. Hoe verschilt de huidige toepassing van de GDPR door Nederlandstalige huisartsen en HAIO's werkzaam in Vlaanderen en Brussel in vergelijking met die tijdens de eerste golf van COVID-19?

Methode: Een online bevraging bij Nederlandstalige huisartsen en Huisartsen-In-Opleiding (HAIO')s werkzaam in Vlaanderen en Brussel.

Resultaten: In totaal werden 222 volledig ingevulde enquêtes verzameld (N=222). Bij meer dan de helft van de respondenten (65.77%, 146/222) waren er in de praktijk waar zij op dat moment werkten reeds maatregelen getroffen om te voldoen aan de GDPR. HAIO's geven significant vaker aan dat de praktijk waar ze werkten op het moment van de enquête nog geen GDPR-maatregelen had getroffen. Communicatie met andere zorgverleners over patiënten verloopt volgens de deelnemende artsen voornamelijk via een beschermd kanaal of via de telefoon. Naarmate de artsen ouder worden, gebruiken ze minder de telefoon voor communicatie over patiënten met andere zorgverleners ($p = .004$). Papieren patiëntendossiers worden door 40.09% (89/222) van de deelnemende artsen bewaard in een kast zonder sleutelslot. Oudere artsen geven vaker aan te kiezen voor een kast zonder slot hiervoor ($p = .019$). Medische documenten klaargelegd voor de patiënten werden bij 41.89% (93/222) van de artsen op de balie of aan het prikbord gelegd. Mannelijke artsen geven significant vaker aan iets te zullen klaarleggen in een niet-afgesloten kast en op de balie ($p = .021$). Ook oudere artsen leggen vaker papieren klaar aan de balie op vraag van de patiënt ($p = .030$). Het merendeel van de deelnemende artsen (66.67%, 148/222) veranderden hun wachtwoord nooit. De helft van de deelnemende artsen (56.13%, 125/222) verklaarde gemiddeld in orde te zijn en al wat aanpassingen te hebben gedaan inzake GDPR. Geen enkele deelnemende arts meldde al een datalek. De administratieve belasting van GDPR werd hoger ingeschat dan zinvolheid (71.39% t.o.v. 61.37%). Vooral jonge en vrouwelijke artsen ervaren de GDPR-maatregelen meer zinvol ten opzichte van de mannelijke artsen (respectievelijk $p = .003$ en $p = .001$). Ook HAIO's ervaren de maatregelen significant meer zinvol dan reeds afgestudeerde huisartsen ($p = .003$). Zo'n 69% (138/200) van de respondenten gaven aan dat ze tijdens de 1ste golf van COVID-19 minder geneigd waren om bepaalde GDPR-maatregelen in acht te nemen, dikwijls omwille van tijdsgebrek.

Conclusie: Het toepassen van de GDPR vraagt van iedere arts een inspanning. De administratieve belasting van de GDPR werd hoger ingeschat dan de zinvolheid. Jonge en vrouwelijke artsen vinden de GDPR meer zinvol, een interessant gegeven gezien de vervrouwelijking van het beroep huisarts.